

Tlačová správa k prednáške

„PRAPOLIEVKA alebo Ako sa varí raný vesmír“

(Banská Bystrica, 16.06.2014) **Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici už tento štvrtok prinesie návštevníkom Thurzovho domu prednášku Doc. Borisa Tomášika z Univerzity Mateja Bela k 60. výročiu založenia CERNu pod názvom PRAPOLIEVKA alebo Ako sa varí raný vesmír.**

PRAPOLIEVKA alebo Ako sa varí raný vesmír

Pre všetkých fanúšikov tajomstiev vesmíru je určená prednáška, ktorá sa uskutoční vo štvrtok 19.6.2014 o 17,00 hod. v Sakrálnej sieni Thurzovho domu na Nám. SNP. Podľa prednášajúceho Borisa Tomášika bol náš vesmír krátko po svojom vzniku horúci a hustý. Protóny a neutróny, z ktorých je zložené všetko okolo nás, boli pri takejto vysokej teplote roztopené na kvarky. Túto horúcu hmotu dokážeme vytvoriť zrážaním ťažkých atómových jadier pri vysokých energiách aj dnes, i keď len vo veľmi malých množstvách. Používa sa na to veľký hadronový urýchľovač LHC, ktorý je najväčším a najvýkonnejším vedeckým prístrojom na planéte. Horúca hmota z roztopených kvarkov sa vytvára v zrážkach jadier olova, existuje však len krátky okamih času, a to okolo 0,000 000 000 000 000 000 000 1 sekundy. Jej rozmer je pritom asi 0,000 000 000 000 01 m, pričom teplota dosahuje zhruba 2 000 000 000 000 stupňov. To všetko sa deje v najväčšom urýchľovači na svete, ktorý sa nachádza v CERNe. Uvedených pokusov sa zúčastňujú aj slovenskí vedci a mnohé používané technológie sú tiež slovenské.

Viac zo zákulisia vzniku vesmíru prezradí návštevníkom Stredoslovenského múzea, autor prednášky a Slovák, ktorý pracoval v CERNe, Boris Tomášik.

60 rokov od založenia CERNu

Tento rok si pripomíname 60.výročie založenia Európskej organizácie pre jadrový výskum, známej tiež pod skratkou CERN so sídlom v Ženeve. Slovenská republika rozšírila organizáciu pre jadrový výskum ešte v júli 1993. V súčasnosti sa na jadrovom výskume v CERNe podieľa až 21 krajín, a to nielen z Európy. Prijatím Izraela sa otvorili dvere aj ďalším krajinám mimo európskeho kontinentu.

Banská Bystrica si pripomenie spomínané výročie prednáškou Doc. Borisa Tomášika z Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela. Ešte predtým než Boris Tomášik začal prednášať na Univerzite v meste pod Urpínom pracoval na popredných európskych univerzitách v Regensburgu (Nemecko) a v Kodani (Dánsko), vo výskume však ďalej pokračoval aj v Charlottesville v USA. Dva roky pôsobil v Divízii teoretickej fyziky v CERNe. V súčasnosti sa popri pedagogickej činnosti angažuje aj vo Výbore pre budúce urýchľovače, čo je poradný orgán generálneho riaditeľa CERNu.

Odpovede na otázky o Európskej organizácii pre jadrový výskum – CERN, ale aj k tajomstvám vzniku vesmíru dostanú návštevníci Thurzovho domu už tento štvrtok od fyzika a pedagóga Borisa Tomášika.

**BANSKOBYSTRICKÝ
SAMOSPRÁVNY KRAJ**

**STREDOSLOVENSKÉ MÚZEUM
V BANSKEJ BYSTRICI
NÁMESTIE SNP 4/A
974 01 BANSKÁ BYSTRICA**

Kontakt: **Mgr. Gabriela Kováčová** /PR manažér, koordinátor Thurzovho domu/
kovacova.stredoslovenskemuzeum@gmail.com
t.č.: 048/412 58 97 /Thurzov dom/, 0917 898 768 /služobný mobil/

Telefón
048/4125895,96

Fax
048/4155077

e-mail
smbb@stonline.sk

Internet
www.stredoslovenskemuzeum.sk

IČO
35984953